

KADINLARIN SESİ

*eşitlik
toplumsal ilerleme
ve barış için*

SAYI 45 • YIL 4 5 TL

AYLIK DERGİ

NISAN 1979

1 Mayıs BİRLİK-MÜCADELE-DAYANIŞMA GÜNÜ

1 MAYIS 1976 KEŞKE BİZ DE GİTSEYDİK...

MERAKTAN ÖLDÜM. ÇABUK ANLAT... NASIL GEÇTİ?... ÇOK GÜZEL OLDU. İLK DEFA 1 MAYIS' I KIRDAĞIĞIL DE ALANDA KUTLADIK.

GERÇEK ANLAMINA UYGUN OLARAK KUTLADIK. ÇOK GÖRKEMLİ BİR GÜN OLDU. COŞTUK, GÜLDÜK, SEL GİBİ AKTIK CADDELERDEN... DÜZENLİYDİK, BAŞLARIMIZ DİMDİKTİ. SENİN DE OLMANI ÇOK İSTERDİM...

YAŞASIN 1 MAYIS İŞÇİ-BAYRAMI

1 MAYIS 1977 ANNE BUGÜN BAYRAM, DİLMİ?

36 ÖLÜYE RAĞMEN...

1 MAYIS 1978

141-142 ABLA, İYİ Kİ BİZİ DE GETİRDİN. İYİ Kİ BU GÜZEL GÜNÜ YAŞADIK.

1 MAYIS 1979

1 MAYIS'A DOĞRU

1 Mayıs işçi sınıfının, emekçilerin ve tüm çalışan halkın birlik mücadelesi ve dayanışma günüdür. Bu birlik sömürüye karşı, faşizme karşı, savaşta, gericiliğe karşı, kapitalizme karşı birliktir.

Bu 1 Mayıs 1979'a daha farklı koşullarda giriyoruz.

1 Mayıs 1978'de işçiler, köylüler, emekçiler, kadınlar, gençler, öğrenciler 1 Mayıs alanını doldurdular. «Faşizme Geçit Yok» diyerek haykırdılar. Bugün faşizme geçitler daha da aralandı. Faşist tehlike pusuda bekliyor. Kitleler «Demokratik hak'ar genişletilsin» dedi. Oysa bugün demokratik haklarımız daha da budanıyor. «141-142'ye hayır!» diye haykırıldı. Bu faşist maddeler hâlâ ceza kanununda. Kadınlarımız «Evlad acısına Son» diye haykırdılar. Hergün aramızdan yine bir fidan eksiliyor. «İşsizlik son bulsun, zamlar dursun» dedi. Daha zam paketi yeni açıldı. Yerli, yabancı tekelin isteği yerine getirildi. Gaza, şeker, yağa akıl almaz zamlar yapıldı. «İşçi sınıfının birliği, beraberliği» istemleri alanları cınlattı. Oysa bugün işçi sınıfının birliği daha da parçalanmak isteniyor.

NATO'lara daha da sıkı bağlandı. Üsler açıldı. Emperyalizm kısıncını daha da daralttı. Tekelci burjuvazi baskılarını artırdı. Türkiye ölümler, vöklar ülkesi haline geldi.

Bütün bu gelişmeler demokrasi güçleri arasındaki eylem birliğini daha da geliştirmeyi, pekiştirmeyi zorunlu kılıyor. Bu acıdan DİSK'in bazı sendikaları ihraç kararı hem işçi sınıfının sendikal birliği, hem de demokratik güçlerin birliği açısından yanlış, zararlı ve karşı çıkılması gereken bir karardır.

İşte bu nedenlerle 1 Mayıs 1979'a daha çetin koşullarda giriyoruz. Yine bu nedenlerle 1 Mayıs gösterilerini eylem birliğini daha da güçlendirici yığınsal çıkışlar haline dönüştürmek gerekiyor.

Halkımız faşizme karşı demokrasi için, evlatlarına can güvenliği, güvenli gelecek için, savaşta karşı barış için, sömürüye karşı sömürsüz bir düzen için, gericiliğe karşı ilerleme için 1 Mayıs Alanı doldurmalıdır.

Halkımıza 1 Mayıs'ları, 1979 1 Mayıs'ının önemini anlatmalıyız. İşyerimizde, fabrikalarda, köylerde, evlerde, okullarda gerçekleri kavratmalı, onları örgütlemeliyiz. Kitleleri bilinçlendirmeli, kararlılıklarını arttırmalıyız.

Faşizm tehlikesini geriletebilmek için, Eylem birliğini daha da güçlendirmek için Demokratik hak ve özgürlüklerimiz için, Daha insanca bir yaşam için, HAYDI 1 MAYIS 1979'A.

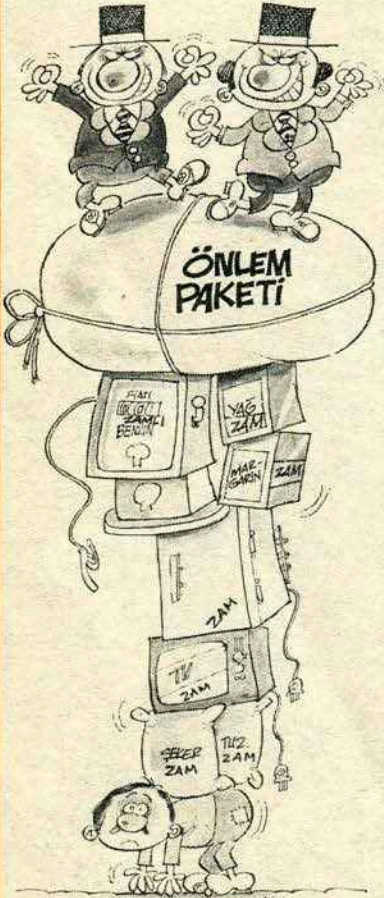
KADINLARIN SESİ

Ayın yorumu

ŞU HALKIMIZIN
ÖZVERİSİNE DE
BAYILIYORUM
AZİZİM..

Mart ayında 56 cana daha kıyıldı!

● Alınan tüm önlemlere rağmen mart ayı içinde de faşist saldırıların ve terörün önüne geçilemedi. Eli kanlı caniler 56 cana daha kıydılar.

● 29 Mart'ta Bursa'da İGD üyesi Demir Yaraşık, Pazaryerinde susturucu takılmış bir tabancayla ensesinden vurularak öldürülmüştür.

29 yaşında olan Demir Yaraşık, 6 aylık evliydi. Eşi, İKD Bursa Şubesi Yönetim Kurulu üyesi olan Nurten Yaraşık 3 aylık hamiledir.

● Emekçilerin maaşlarını gaspederek amaçlarına ulaşmayı hesaplayan güçler bir ayda 20 milyona yakın para çaldılar. Levent SSK Dispanserinden 1 milyon 270 bin lira, İstanbul Cerrahpaşa Hastanesi soygununda da 15 milyon lira çalındı. Soygun sırasında para taşıyan araç taranarak bir görevli öldürüldü.

● DEMOKRATİK ÖRGÜTLER - BASIN VE İLERİCİ KİŞİLER ÜZERİNDE BASKILAR YOĞUNLAŞIYOR

Dünya gazetesi yazı işleri müdürü Işık Yurtçu, daha önce sorumlu müdürlüğünü yaptığı Politika Gazetesinde çıkan bir yazısından dolayı mahkûm oldu. Bu karar demokratik basın, barolar ve demokratik örgütler tarafından tepkiyle karşılandı. İstanbul Barosu yazı işleri müdürlerinin yargılanmalarının Anayasa'ya aykırı olduğunu söyledi.

● ÖNLEMLER PAKETİ EMEKCİLERİN SIRTINA YENİ YÜKLER BİNDİRİYOR

15 Martta Başbakan Ecevit Başkanlığında Türk-İş, DİSK, TİSK (Türkiye İşveren Sendikaları Konfederasyonu) ve Sanayi Odalarının katılımıyla gerçekleşen ekonomiyi güçlendirmek için alınacak önlemlerin görüşüldüğü bir toplantı yapıldı. Bu toplantı sonucunda hükümetin hazırladığı «ekonomik önlemler paketi» uygun görülerek toplantıya katılanlar tarafından kabul edilmiştir.

ANAYASA MAHKEMESİ 142. MADDEYİ BİÇİM YÖNÜNDEN REDDETTİ.

Daha önce Ürün Dergisi yazı işleri müdürü Ahmet Taştan hakkında TKP Programını yayınladığı için 142. maddeden dava açılmıştı. Davaya 142. Maddenin Anayasaya aykırı olduğu gerekçesiyle yapılan itiraz İstanbul 2. Ağır Ceza Mahkemesi tarafından olumlu bulunarak dosya Anayasa Mahkemesine gönderilmişti.

Anayasa Mahkemesi ise 20 Mart tarihinde dava dosyasını ele alarak dosyayı biçim yönünden reddetti.

Dosyanın, sıkıyönetim döneminde sivil mahkemelerin, sıkıyönetim mahkemelerinin yetkisine giren davalarla ilgili olarak Anayasa Mahkemesine dava açmaya yetkili olmadığı gerekçesiyle reddedilmesi geniş tepkilere yol açtı.

Bu konuda Çağdaş Hukukçular Derneği'nin yaptığı açıklamada, davaya konu olan suçun düşünce suçu olduğu, bu nedenle sıkıyönetimin ilanına neden olan suçlar kapsamına girmediği belirtilmiştir. Ayrıca kitabın sıkıyönetim ilanından önce yayınlanmış olması nedeniyle de sivil mahkemelerin yetki alanına girdiği Anayasa Mahkemesinin bu kararının hukuki bir yanlışlık ve demokrasi mücadelesinde geriye atılmış bir adım olarak yorumlandığı söylenmiştir.

DİSK'TEN İHRAÇLAR KİME YARIYOR?

DİSK onur kurulu 130 bin işçi-yi içine alan Maden-İş, Bank-Sen, Baysen sendikalarını DİSK'ten bir yıl geçici, Yeraltı-Maden-İş Sendikasını 4 ay geçici olarak ihraç etmiştir. Ayrıca Maden-İş Sendikasının 4, Bank-Sen Sendikasının 2 yöneticisini kesin olarak DİSK'ten ihraç etmiştir. DİSK içindeki anlaşmazlığın böyle sonuçlandırılması burjuvazinin istediği şekilde işçi sınıfının birliğini bozmak ve parçalamak amacını gütmektedir.

İşçi sınıfının en savaşkan, en kararlı öncü unsurlarını içinde taşıyan bu sendikaların üyeleri 15-16 Haziranlardan, 16 eylül ve DGM direnişlerinden geçmiş MESS'e karşı grev yaparak 8 ay yığılma savaşım vermiş, 1 Mayıs'ta Maocu ve faşist katillerce kursunlanarak can ver-

miş, bugüne kadar DİSK'i gözbebeği gibi korumuşlar, güçlendirmişlerdir. Tek devrimci sendikal konfederasyonun, parçalanmasını getiren bu karar işte böylesi sendikalara ve üyelerine karşı alınmıştır.

Bu karar işçi sınıfının uluslararası birliğini de zedeleyicidir. Bu sendikalar dünya sınıf ve kitle sendikalarını bağrında toplayan 200 milyon üyeli DSF'nin üyesidirler. Maden-İş Sendikası da DSF'ye bağlı uluslararası Metal Sendikaları Birliği yürütme kurullarında yer alarak uluslararası sendikal harekette saygın bir yer de kazanmıştır.

Bu karar, demokratik kitle örgütleri tarafından demokrasi savaşımına, demokrasi güçlerinin birliğine indirilmiş bir darbe olarak kabul edilmiştir. Ka-

rara alkış tutan sadece Maocu, gerici faşist güçler olmuşlardır.

Bu kararın işveren, Türk-İş ve hükümet temsilcileriyle DİSK temsilcilerinin tekeli sermayenin istemleri doğrultusunda hazırlanan «önlemler paketi» ne imza atmalarıyla eş zamana gelmesi de, raslantı değildir.

Faşist tehlikenin arttığı, işçi sınıfının ve demokrasi güçlerinin birliğinin sağlanması için savaşım verildiği bugün bu kararı alanların DİSK içinde tabanları da yoktur. DİSK yöneticilerinin bir bölümü, kendi sendikalarının genel kurullarında seçilememişlerdir.

DİSK içindeki sendikaların yurt içi ve yurt dışındaki bir çok demokratik örgütün kınadığı bu karar bir an önce kaldırılmalıdır.

● DİSK'E BAĞLI 4 SENDİKA GEÇİCİ OLARAK DİSK'TEN İHRAÇ EDİLDİ.

DİSK onur kurulu 16 Mart 1979 tarihli bir açıklamayla Maden-İş, Bank-Sen, Baysen Sendikalarını DİSK'ten bir yıl geçici, Yeraltı Maden-İş Sendikasını da 4 ay geçici olarak ihraç ettiğini bildirdi. Ayrıca Maden-İş Sendikasının 4, Bank-Sen'in 2 yöneticisini kesin olarak Maden-İş Sendikası genel Başkanı ve DİSK'in kurucularından Kemal Türkler'i geçici olarak ihraç etti.

Bu karar DİSK üyesi Lastik-İş, Yeni Haber-İş,

Hür Cam-İş, Tekstil gibi sendikalar tarafından karşı çıkılırken, demokrasi güçlerince de tepkiyle karşılanmıştır.

Ayrıca 73 CHP'li milletvekili de, işçi sınıfının birliğini bozacak, parçalanmasını sağlayacak nitelikteki bu karara karşı çıkarak sınıf ve kitle sendikacılığının yanın da yer almışlardır.

Diğer yandan TUS-DER, IKD, TRT-DER, GENEL DER, İGD, KÖGEF, BANK-DER, HABER-DER, ENERJİ-DER, HALK-KOOP, İLD, AFSAT, ÇAĞDAŞ GAZETECİLER DERNEĞİ ve ÇIRAK-DER, DİSK Genel Merkezine gönderdikleri ortak bir yazıyla kararı kınamışlardır.

CENTO DAĞILDI

Emperyalist güçlerin yakın doğuyu kontrol etme ve bu bölgede kendi çıkarlarını gerçekleştirmek için kurduğu CENTO (Merkezi Anlaşma Örgütü) geçtiğimiz ay zorunlu olarak dağıldı. Pakistan ve şah diktatörlüğünün sona erdirildiği İran, CENTO'dan ayrıldı. Kopmalardan sonra sadece Türkiye ve İngiltere'nin ve gözlemci olarak da ABD'nin kaldığı örgüt zorunlu olarak dağıldı.

CENTO, NATO gibi örgütlerin ana görevi üye ülkeleri emperyalizme ekonomik ve askeri açıdan bağımlı hale getirip ulusal bağımsızlıklarını yok etmektir.

Bu açıdan CENTO gibi emperyalist bir örgütün dağılması halkların ulusal bağımsızlıklarını kazanmada ve emperyalist zincirin bir halkasının kırılmasında önemli bir gelişmedir. Halkların devrimci savaşımının gelişmesi ve dünya barışının korunması açısından da yeni olanaklar getirmektedir.

**Veryüzünde
yuvarlak hesap ve
şimdilik (4) milyarız
yüzde seksenimiz
aç
dişlerimiz
dökülüyor
diş etlerimiz
yara içinde
ölü derilerimiz
catlak...**

N. Hikmet

BESLENİYOR MUYUZ? KARNİMİZ MI DOYUYOR?

BESLENMEDE SÜTÜN YERİ

Dengeli beslenme için çeşitli yaşlarda çocukların, gebe ve emzikli annelerin besin ve özellikle süt gereksinimlerini, Türk Tabipler Birliği Merkez Konseyinden sorduk. İşte sorularımız ve cevapları:

Soru: Çocuklarda gelişme geriliğine yol açan beslenme eksiklikleri, en iyi hangi besinle giderilebilir?

Cevap: Süt, hem yurdumuzda en çok eksikliği görülen protein, hem de yağ, nişasta, madenler ve vitaminler açısından zengin, üstün bir besindir. Altı aylıktan sonra çok çeşitli besin gereksinimleri olan insanın tüm bu ihtiyaçlarını bir tek çeşit besinle, bu süt bile olsa, kapatması olanaksızdır.

Soru: Gebe ve emzikli anneler günde ne kadar süt içmelidirler?

Cevap: Annenin bebeği besleyebilmesi için doğum öncesi ve sonrası günde ortalama yarım ilâ bir kilogram süt içmesi veya süttten yapılmış peynir, yoğurt gibi besinler yemesi şarttır.

Soru: Çocukların günlük süt ihtiyacı ne kadardır?

Cevap: Doğuştan altı yaşına kadar çocukların günde almaları gereken süt ve süttten yapılmış besin miktarı şöyledir:

0 - 6 ay	250 gram (Ana sütü almıyorsa yarım kilo)
7 - 12 ay	600 gram
1 - 3 yıl	yarım kilogram
4 - 6 yıl	400 gram

İŞ İŞTEN GEÇMEDEN

«Can boğazdan gelir» diye boşuna söylememişler. Her şeyin başı sağlık. Sağlıklı olmak için de yemek gerek. Süt içmek, et yemek, meyve yemek. Doktora gittiğimizde önümüze bir liste yazıverir. Et, süt, yumurta yiyeceksin, iyi besleneceksin; o zaman hastalığın geçer. Bunu hep bildiğimiz için kendimiz yapamıyorsak bile, çocuklarımız doğar doğmaz, üstüne titremeye başlarız. Yemeyiz, yediririz, içmeyiz, içiririz. İsteriz ki çocuklarımız toplu olsun, yanakları pembe pembe olsun. Sağlıklı çocuk neşeli de olur, koşar, oynar, güler.

YEMİYORUZ, YEDİREMİYORUZ.

Ama kaçımızın çocuğu böyle hastalıksız, gurbüz büyür? Bir elin parmakları kadar az.

Çocuklarımız yaşamımızın aynası oluyor. Çocuklarımıza yeterli ve gerekli besin veremiyoruz. Çoğu zaman sırf karnı doysun diye sade suya pirinç unu, nişasta ya da ekmek veririz. Sonuçta sapsarı bir yüz, ateşli hastalıklar ve hatta ölüm çıkar karşımıza. Ölüm olmasa bile büyüme ve zekâ geriliği. Büyüme geriliği vücudun kemik yapısının dengeli büyümemesi, veya yetersiz gelişimidir.

Zekâ geriliği ise, çocuklarımızın normal yaşlarından daha geri bir zekâyâ sahip olmalarıdır. Yani 7 yaşındaki bir çocuğun 5 yaşındaki bir çocuğun zekâsına sahip olması gibi. Sonuçta çocuk geç konuşur, geç yürür; öğrenim zorluğu çeker.

Çocuğun büyüme ve zekâ geriliğinin önlenmesi daha ana rahminde başlar. Ana rahmine düştükten sonra annenin beslenmesi bunda önemli rol oynar. Doğduktan sonra üç yaşına kadar da yeterli ve gerekli yiyeceklerle beslenmesi gerekir. Bu aşamadan sonra alınacak önlemler, artık ortaya çıkan kötü sonuçları gideremez.

Altı yaşından sonra ise günde 400 gram yeterlidir.

Soru: Altı aylıktan sonra çocuğun ana sütünün ve sütün yanında ne gibi besinler alması gerekir?

Cevap: Altı aylıktan sonra, ana sütüne ek olarak sadece lokum, pekmez, bisküi gibi şekerli, nişastalı besinler verilmeli, dengesiz

beslenmeye yol açmaktadır. 7 - 12 aylık çocukların, günde 30 gram et veya bir yumurta, 100 gram sebze ve meyve, 20 gram ekmek, pirinç, makarna, bulgur benzeri, 10 gram şeker gereksinimleri vardır. Bir ilâ üç yaş arasında bu gereksinimler yaklaşık iki kat artmaktadır.

ÇOCUKLARIMIZA PARASIZ SÜT VERİLMELİDİR

ULUSLARARASI ÇOCUK YILINDA ÜLKEMİZDE DURUM

Ülkemizde ortalama 1000 çocuktan 153'ü bir yaşına gelmeden ölmektedir. Yoksul kesimlerde, İç ve Doğu Anadolu bölgelerinde, bu oran dört çocuktan bire kadar çıkmaktadır.

Uluslararası Çocuk Yılı nedeniyle Ankara'da düzenlenen Ulusal Konferansta, bu ölümlerden en az dörtte birinin, dolaylı ve dolaysız olarak beslenme eksikliğinden ileri geldiği ortaya konmuştur. Ayrıca,

- Ülkemizde her beş çocuktan biri beslenme yetersizliği nedeniyle büyüme geriliği göstermektedir.

- Gelir düzeyi yüksek, kentli ailelerin çocukları normal olarak büyüdükleri halde, işçi, emekçi mahallelerindeki çocukların beşte ikisi, köylülerde ise, her üç çocuktan ikisinin kemikleri normal gelişmemektedir.

- 0 - 5 yaş arasında kötü beslenen çocuklar, ilkökul birinci sınıfta yaşatlarından zekâca geri kalmaktadırlar.

A açıkça görülmektedir ki, halkımızın sırtına bindirilen yaşam pahalılığı, işsizlik ve yoksulluk, doğru dürüst beslenmemizi ve çocuklarımızı besleyebilmemizi engellemektedir. Bu çarpık düzen, çocuklarımızı ana karnından itibaren korkunç bir eşitsizliğe mahkûm etmektedir.

Ülkemizde kalkan her iki cenazeden biri, beş yaşını doldurmamış bir bebektir.

Ülkemizde işçi, emekçi çocukları, yeterli beslenme hakkından yoksun. Uluslararası Çocuk Yılı olan 1979 yılı içinde, İlerici Kadınlar Derneği, bu hakkı yaşama geçirmek için, yurt çapında bir kampanyaya başlatmakta. İlerici Kadınlar Derneği Yönetim Kurulu üyeleri ile bu kampanya hakkında yaptığımız söyleşiden bölümler aktarıyoruz :

KADINLARIN SESİ — Ülkemizde her yıl binlerce çocuğun yaşamına ve sağlığına mal olan beslenme yetersizliğine karşı nasıl bir seferberlik başlatmayı düşünüyorsunuz?

İKD — Sağlık yaşamın temelidir. Bir toplumda insanların sağlıklı yaşaması, o toplumda insan yaşamına verilen değeri gösterir. İnsan yaşamının korunması da devletlerin temel görevlerinden biridir.

Ve bir düzen sorunudur. Ancak bu, bu düzende hiçbir şey yapılamaz anlamına gelmez.

KADINLARIN SESİ — Bu doğrultudaki somut talebiniz nedir?

İKD — Süt, besin değeri en yüksek ve en dengeli besin maddelerinden biridir. Ne var ki bugünkü gelir düzeyi ve yaşam koşulları ile, işçi emekçi aileler

ve onların çocukları, süt yüzü görememektedirler. Bilimsel olarak emzikli ve gebe kadınlarla çocukların günde yarım ila bir kilo süt gereksinimleri vardır. Biz bu süt gereksinmesinin iş verenler ve devlet tarafından karşılanmasını talep ediyoruz.

SSK ve Emekli sandığına bağlı yerlerinde çalışan gebe ve em-

zikli kadınların ve çocuklarının süt gereksinmelerinin, iş yerinde, işveren tarafından sağlanmasını,

Çalışmayan, veya sigortasız olan anneler ve çocukları için gerekli sütün, belediyeler tarafından, tanzim satış merkezleri aracılığı ile,

Köylerde ise, köy kooperatifleri ve diğer demokratik köylü dernekleri aracılığı ile dağıtılmasını öneriyoruz.

KADINLARIN SESİ — Bu taleplerinizin gerçekten ilerici bir nitelik taşıyor. Yalnız, ülkemizde süt tüketimindeki eşitsiz dağılım kadar, üretimin yetersizliği de bir sorun değil mi?

İKD — Haklısınız. Süt üretiminin artırılması için devlet tarafından ivedi önlemler alınması, Süt Endüstri Kurumu gibi kuruluşlar ve Belediyelerin kuracağı kooperatifler aracılığı ile süt üretiminin artırılması şarttır.

KADINLARIN SESİ — Kampanyanızı hangi araçlarla sürdürmeyi düşünüyorsunuz?

İKD — Kampanyamızın tüm yurt çapında, şubelerimiz ve temsilciliklerimiz aracılığı ile yerel olarak sürdürülmesini düşünüyoruz. Süt kampanyamızın taleplerini dile getiren toplu dilekçelerin Belediyelere sunulması, bu taleplerimizin ilerici sendikalara toplu sözleşme konusu olarak önerilmesi, kampanya araçlarımızdan bazıları olacak.

KADINLARIN SESİ — Biz de tüm okurlarımızı bu kampanyayı var güçleri ile desteklemeye çağırıyoruz!

16 MART TÜRKİYE GENÇLİĞİNİN ANTI-FAŞİST SAVAŞIM ve DAYANIŞMA GÜNÜ

16 Mart 1978'de İstanbul'da tırine karanlık, lanetlenmiş günlerden biri olarak geçecek bir gün yaşandı. Faşizme geçit arayan emperyalist, işbirlikçi gerici-faşist güçlerin maşası üç, beş katil ders-ten çıkan üniversite öğrencilerinin üzerine bomba atarak, otomatik silahlarla taradılar. 7 gencecik öğrenci öldü. Aynı anda 7 ananın yüreği evlat acısıyla yandı. Bu katliamın üzerinden bir yıl geçti. Ama evlat katilleri hâlâ ellerini kollarını sallayarak cinayetlerine devam ediyor. Faşist dikta heveslileri özlemlerinde direniyorlar. Tehlike daha da arttı. Bu tehlike yok edilmedikçe, halkımızın böyle katliamları yaşaması kaçınılmazdır. Anaların yürek acıları ise ancak ileri demokratik bir düzende son bulacaktır. Bu ise demokrasiden yana güçlerin eylem ve cephe birliğinin gerçekleştirilmesiyle sağlanacaktır. İlerici Gençler Derneği'nin öneri-

HATİCE ÖZEN
(1957)

HAMİT AKIL
(1954)

BAKİ EKİZ
(1956)

ABDULLAH ŞİMŞEK
(1956)

CEMİL SÖNMEZ
(1956)

MURAT KURT
(1954)

AHMET TURAN ÖREN
(1955)

16 MART KATLİAMININ KURBANLARI

siyle Dünya Demokratik Gençlik Federasyonu ve Uluslararası Öğrenciler Birliği tarafından tüm dünyada 'Türkiye Gençliğinin Anti-Faşist Savaşım ve Dayanışma Günü'

ilân edilen bu gün, tüm gençlerin ve halkımızın emperyalist - işbirlikçi gerici - faşist güçlere karşı kınının ve savaşım azminin daha da bilendiği gün olacaktır.

ANALAR ARTIK 12 MARTLAR İSTEMİYOR.

12 Mart 1971, ülkemiz tarihinde kara bir gündür. 12 Mart 1971'de işbirlikçi, tekeli burjuvazinin ülkeyi içine düşürdüğü ekonomik bunalımdan çıkarmak, anarşiyi önlemek için bir darbe düzenlendi. Ama darbenin sivri ucu halka yöneltilmiş, bu sırada başbakan olan Demirel şapkasını alıp işin içinden sıyrılmış, ekonomik bunalımın yükü ise işçi-emekçi halkın omuzlarına yıkılmıştı. Sadece bununla kalmamış, anayasanın bir çok maddesi değiştirilerek gerici bir hale getirilmiş, grevler yasaklanmış, ilericiler, demokratik dernek ve kuruluşlar kapatılmıştı. Faşizme has her türlü baskı ve yöntemler uygulanmış, nice ilerici, yurtsever gençlerimiz öldürülmüş, nice emekçi işkencelerle sakat bırakılmış, nice analar evlat acısıyla yanmıştı. Uzun sıkıyönetim dönemlerinde halkımıza kan kusturulmuştu. Sonuçta ekonomik bunalım ortadan kalkmış, 12 Mart'ta şapkasını alıp sıyrılan, he-

sap sorulmayan Demirel, tekrar başbakan olmuş, MC hükümetleri işbaşına getirilmişti. 12 Martın bedeli, yitip giden evlatlarımız, yok edilen haklarımız olmuştu.

Bugün işbirlikçi-tekeli burjuvazi, ülkemizi 12 Mart 1971'den daha ağır ekonomik, politik kriz içine sokmuşlardır. Faşizme geçit aramaktadırlar. Ama bugünkü koşullar işçi sınıfı-demokrasi güçleri açısından daha farklıdır. Bütün baskılara rağmen işçi sınıfının işbirlikçi-tekeli burjuvaziye, faşist güçlere karşı savaşımı daha güçlenmiş, sınıf savaşımı daha da keskinleşmiştir. Demokrasi güçleri gelişmiştir. Analarımız, bacılarımız, işçi sınıfının başını çektiği demokrasi mücadelesinde yerlerini almışlardır. Analar artık 12 Martlar istememekte, yürüyüşlerde, toplantılarda EVLAT ACISINA SON diye haykırmakta, evlatlarına kıyılmasını istememektedir. Analarımız, bacılarımız faşizme geçit vermeyeceklerdir.

ÖMÜR TÖRPÜSÜ KUYRUKLAR

Son günlerde gazete sayfaları yoklar, kuyruklar, zam haberleriyle dolup taşıyor. Paketler açılıyor, emekçi halktan özveri isteyen çağrılar yapılıyor. İnsanlar ihtiyaçlarını karşılamak için yağ kuyruğundan tüp kuyruğuna, et kuyruğundan sigara kuyruğuna koşuyorlar.

Otobüste giderken cebinden iki saat kuyrukta bekledikten sonra aldığı bir paket sigarasını çaldıranlardan tutun da, akşamları hortumra arabalarının benzin depoları boşaltılan kişilerin hikâyeleri dillerde dolaşıyor. Trenlerde, vapurda, otobüste herkesin yüzünde ne yapacağını şaşırmış, yaşamaktan bezmiş bir ifade var.

Sohbetlerin konusu hep aynı. «Ne yapacağız, nasıl dayanacağız.»

Biz de geçenlerde sohbetlerin kuyulaştığı kuyruklardan birindeydik. Et ve Balık Kurumu'nun önünden başlayıp, binanın arkasına doğru uzayan ve kaybolan kuyruk hem sohbet eden, hem de örgülerini ören kadınlarla doluydu.

— İyi günler. Adınızı öğrenebilir miyiz?

— Sema Öngün.

— Ne kadardır bu kuyrukta bekliyorsunuz?

— Bugün çok geç kaldım. Sabah 9'da geldim. Yatiya misafir vardı, erken çıkamadım. Tabii kuyruk çok uzamış. Şimdi saat 10.30. Bir buçuk saattir bekliyorum.

— Ne alacaksınız?

— Kıyma ile kuşbaşı et alacağım.

— Ne kadar alacaksınız?

— Ne kadar verilerse. Belli olmuyor. Ya yarım ya da bir kilo veriyorlar. Bazen saatlerce bek-

yip yarım kilo et alıp dönüyoruz.

— Kasaplara göre fiyat fark ediyor mu? Yani bunca beklemeye değiyor mu?

— Kilosunda ortalama 50-60 TL fark ediyor.

— Peki bu kuyruklar ne vakit biter, ne yapılmasını istiyorsunuz?

— Vallahi bence bizim ne istediğimizi bilsinler. Hep okkanın altına giden bizim gibi zor geçinenler oluyor. Bakıyorsun zenginler yine rahat. Vallahi ne bileyim bizi rahat ettirsinler... Ama yine zenginlerin istediği oldu.

Et-Balık Kurumu'nun iki sokak ötesinde, önünde gaz tüplerinin tren gibi uzadığı bir tüp gaz bayii-ne yaklaşıyoruz. İrili ufaklı tüpler, kiminin üzerinde çocuklar oturmuş annelerinin yerine nöbet bekliyor. Baş örtülü, orta yaşlı bir hanımla konuşuyoruz:

— Teyze bize adını söyler mi-sin?

— Mihriban Yücel.

— Çalışıyor musun?

— Hayır, ev kadınıyım.

— Ne zamandan beri bu kuyruktasın?

— Aslında dün akşam geldik, kocamla birlikte 20.30'a kadar bekledik. Bize fiş verdiler, tüpümüzü bıraktık. Bu sabah elimdeki fişe geldim.

— Peki ne yapilsin istiyorsun?

— Ne mi yapilsin. Neler yapılmaz ki. Ama önce herkes birlik olsun. Ha, işte bak herşey nasıl çözülür. Görürsün. Bana ne dersen, işte böyle olur. Kuyrukta da beklersin, gaz da bulamazsın, yağ da.

Bugün ülkemizde kuyruk olmasa bile alışveriş yapmak kolay mı? Salı pazarındayız. Gürültüden geçilmiyor. Daha alışverişe yeni başlayan filesi henüz boş genç bir kadına yaklaştık. Pahalılıkla ilgili birkaç soru sormak istediğimizi öğrenince devlet memuru olduğunu, ismini yazmamak kaydıyla cevaplayacağını söyledi.

— Kaç senelik evlisiniz, çocuğunuz var mı?

— 3 senelik evliyim, 2 yaşında bir kızım var.

— Pazardan ne alacaksınız?

— Ben pek pazara gelmezdim eskiden. Ama son zamlarda herşeyin en ucuzunu arıyoruz. Şimdi de işten çıktım geldim buraya. Hem bu saatte pazar daha ucuz oluyor.

— Son zamlar için ne düşünüyorsunuz?

— Zaten elimize üç kuruş para geçiyor. Bu zamlarla artık nasıl yaşarsınız, bilmem. Bize hâlâ 'özveri' diyorlar. Özveri yapacak halimiz mi kaldı? Hem kimin için özveri yapacağız. Bugüne kadar hükümetler işbaşına gelirken hep 'Emekçiden yanayız, onları rahat ettireceğiz' diye geldiler. Ama nerede. Zamlar yapıldı, hem de bizim yediğimiz, içtiğimiz, kullandığımız maddelere. Biz yaşayamayacak duruma gelirken, zenginler daha zenginleşiyor. Bunu gazetelerden okuyoruz, görüyoruz. Bu ne biçim halktan yana düzen, bu ne biçim emekçiden yana olmak. Ben anlıyamıyorum.

Yeni doğmuş bebeği tuzlamak doğru mu?

dostlardan mektup

Kadınların Sesi Dergisine,

Bizleri çeşitli sağlık konularında aydınlatıyorsunuz. Bu nedenle size ilginç bir soru sormak istiyorum. İlgilerinize şimdiden teşekkür ederim.

Hepimiz az çok biliriz ve uyarız gelenek denen şeye. Sorum da buna dayanıyor. Yeni doğan bebekleri tuzlayıp 3 gün bekletiyorlar. Bunu çocuğun ter kokmaması için yapıyorlar. Bazıları aynı işi kına-tuz karışımıyla yapıyor. Ayrıca çocuğu, çırpılmış yumurta ve biraz tuz konmuş suyla yıkıyanlar da var ve bunu çocuğun kırkı çıkana kadar devam ettiriyorlar.

Geçenlerde arkadaşım doğum yaptı. Kan uyuşmazlığı vardı, hastalıklıydı. Binbir zorlukla çocuğunu dünyaya getirdi. Yeni doğan yavrusunu tuzlamak istiyordu. Çocuk ölür, dayanamaz diye ben engelledim. Bir annenin bu nedenle çocuğunu kaybettiğini ve annenin nasıl etkilendiğini; kriz geçirdiğini gözlerimle görmüştüm. Bu anne de doğumdan hemen sonra çocuğunu 3 gün tuza yatırmış, çocuk tuzdan kavrulup ölmüştü.

Bu feci olayların tekrarlanmaması için bu konudaki aydınlatıcı bilgilerinizi, önerilerinizi sabırsızlıkla bekliyorum.

Suzan ÇELİK

Değerli Dostumuz,

Mektubunuzda çok önemli bir konuya değinmişsiniz. Toplumumuzda yaygın olan çeşitli adetler, gelenek ve görenekler vardır. Bu adetlere, gelenek ve göreneklere özellikle toplumumuzun eğitimden yoksun bırakılmış kesiminde, doğru mu, yanlış mı olduğu düşünülmeden, körü körüne uyulmaktadır. Sonuç olarak ta kimi zaman ölümler, kimi zaman da sakatlıklar meydana gelmektedir.

Yeni doğan çocuğun tuzlanması

da işte böyle eğitimsizlik, bilgisizlik sonucu hâlâ uyulan, dünyaya gözlerini yeni açan yavrularımızın ölümlerine neden olan bir adettir. Vücudun terlemesini önlemek için yapılan tuzlama işi, çocuğun körpe-cik vücudunu kavurmaktan başka birşey yapmaz. Kaldı ki terleme çok doğal bir olaydır. Alınan besinlerin vücutta yakılması sonucu oluşan artıkların dışarıya atılmasını sağlar. Her insan vücut yapısına göre çok veya az terler. Bunu engel-

lemek de sağlığa zarar verir.

Yeni dünyaya geldiği zaman, çocuğu ılık sabunlu suyla yıkamalı, doktorların tavsiye ettikleri krem, pudra v.b. dışında çocuğun tenine birşey sürmemelidir.

Çevremizde körü körüne uyulan zararlı adet ve gelenekler karşısında bize düşen görev, bunların yanlış yönlerini göstermek, neyin doğru olduğunu anlatmak olmalıdır.

Kadınların Sesi

İKD'nin sesine kulak verenler

7 Mart 1979 Tercüman

GONG

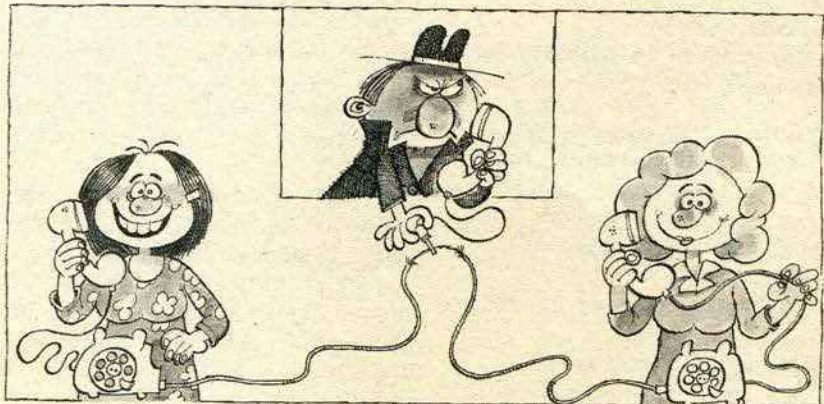
SES

İKD, "Telefonlarımız dinleniyor" bu-yurmuş.

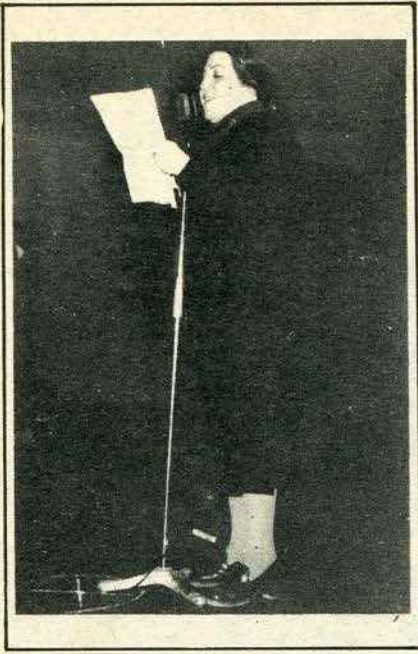
Fena mı efendim?

Sesinize hâlâ kulak veren üç beş kişi var demek memlekette...

T

İKD GENEL BAŞKANI BERİA ONGER'İN 8 MART KONUŞMASI

Bu kez gerici, hegemonyacı, barış düşmanı, bağımsızlık düşmanı Çin Yöneticilerini, Sosyalist Vietnam'a saldırttı. 80 yıldır emperyalizme karşı savaşarak bağımsızlığına kavuşan, sosyalizmi kurmaya koyulan Vietnam'a bu saldırı, bütün dünyada nefretle karşılanırken ülkemizdeki ve dünyadaki Maoocuların karşı devrimci yüzünü inkâr kabul etmeyecek şekilde sergiledi.

Biz biliyoruz ki, Vietnam'da, kadınları çocukları da öldürten Çin Yönetimi yenilmeye mahkûmdur. Vietnam halkı, bu kez de kazanacaktır. Bu yıl Türkiye'de de 8 Martta farklı koşullarla giriyoruz. Faşist dikta tehlikesi daha arttı. Emperyalizm, işbirlikçi tekeller demokrasiyi yok etmek istiyorlar. Anti demokratik yasalarla, demokrasi savaşımını zayıflatmak istiyorlar. Böyle bir ortamda, biz ilerici, demokrasiden yana kadınlara, başarılması zor, ama başarılacağından kesinlikle emin olduğumuz görevler düşüyor.

60 yıldır bütün ilerici, demokrat dünya kadınlarının katıldıkları 8 Martları, Türkiye'de de birçok işçi ve emekçi, çalışan kadınlarımız 1975 yılına dek 65 yıldır fabrikalarda, işyerlerinde kutlaya gelmişlerdir. 1975 yılında ise Türkiye ilerici kadınları 8 Martların yığinsal olarak kutlanma geleneğini başlatırlar.

Bugün işçi sınıfımızın yolunda yürüyen, İKD'de örgütlenen ilerici kadınlarımız, bütün dünya kadınları ile savaşı ve sömürsüz bir dünyanın gerçekleşmesi için barış istiyor. Çocukları öldürülmesin, demokrasi yaşasın diye savaş karşı barış istiyor. Çocukları daha iyi beslensin, daha iyi okusun diye, kısaca çocuklarına aydınlık bir gelecek için barış istiyor. Silahlanmaya karşı silahsızlanma istiyor. Halkımızın, çocuklarımızın

lokmalarını alıp götürən, iliğini kemiğini kurutan emperyalizme karşı bağımsızlık istiyor. Halkların geleceğini tehdit eden, ilerleme savaşımını engelleyen, gerginliğe karşı yumuşama istiyor.

Bütün dünya, kadınlarımızın ortak olan bu istemleri için savaşımın birlikten geçeceğine inanan ve her kentte, her köyde İKD sloganını yükselten İKD, bugün kadınlarımızı toplumsal savaşıma çekmeğe ve bu savaşımada kadınlarımızın birliğini sağlamaya çalışıyor. Ama bu savaşım düz bir yolda olmuyor. İlerici kadınlarımız, faşistlerin, Maoocu faşistlerin boy hedefi haline geliyor, dövülüyor, yaralanıyor, örgütleri yakılıyor, bombalanıyor, taşlanıyor. Ama savaşım durmuyor. Hergün yüzlerce işçi, emekçi kadın barış, demokrasi, bağımsızlık, toplumsal ilerleme bayrağını eline alıyor. İKD her kentte, her köyde yayılıyor.

Evet görevlerimiz çok. Bir yandan daha da çok kadınlarımızı, örgütlemek, bilinçlendirmek, işçi sınıfımızı demokrasi bağımsızlık savaşımına çekmek için savaşım vereceğiz. Bir yandan, işçi sınıfımızın öncülüğünde, tüm ulusal demokratik güçlerin eylem ve cephe birliğini hayata geçirmek için savaşım vereceğiz. Çocuklarımız, kadınlarımız, halkımız için demokrasi savaşımını güçlendireceğiz. Bir yandan da barış, bağımsızlık ve toplumsal ilerleme için dünya kadınları ile dayanışmamızı daha da yükselteceğiz.

Yaşasın Dünya Kadınlarının birlik ve dayanışması

Yaşasın UDKF

Yaşasın dünya kadınlarımızın Vietnamla dayanışması

Yaşasın 8 Mart Dünya Kadınlar Günü

Yaşasın İKD

Beria ONGER

Sevgili Dostlar, sayın konuklar.
8 Mart Dünya Kadınlar günü toplantısına hoş geldiniz.

1910 yılında, New York'lu yiğit konfeksiyon işçisi kadınların anısını yaşatmak, Dünya Kadınlarının savaşımını genişletmek ve dayanışmasını sürdürmek amacıyla kabul edilen 8 Mart, her yıl daha da yaygınlaşarak kutlanıyor.

Şimdi burada hep beraber kutladığımız bu dayanışma günü, Şili zindanlarında, Filistin göçmen kamplarında, Vietnam'da bombaların, kurşunların göbeğinde, Şah diktatörlüğünden kurtulma sevinci yaşayan İran'da, faşizmi yenen Portekiz'de, Yunanistan'da, sosyalizm yoluna giren Angola'da, bir çok kapitalist ülkede ve insanlığa ışık tutan sosyalist ülkelerde de kutlanıyor. Üstelik bu yıl, 8 Mart'ın daha da büyük bir anlamı var. Çünkü bildiğiniz gibi 1979 yılı Uluslararası Çocuk Yılı olarak ilân edildi.

Bugün dünya kadınlarımızın birliği ve dayanışması giderek güçleniyor. Her ülkeye yayılıyor. Bu gelişme, dünya yüzünde yürütülen ilerleme, demokrasi hareketinin bir sonucudur. Emperyalizmin gerici faşist güçlerin gerilemesinin bir sonucudur.

Dün İran kadınlarımızın da büyük katkısıyla, İran halkı Şah Diktatörlüğünü devirdi. Emperyalizm, kalelerinden birini daha kaybetti. Ama emperyalizm durmuyor, saldırıyor.

ONBİNLERCE KADIN 8

8 Mart Dünya Emekçi Kadınlar Günü tüm yurttan yürüyüşler, geceler, düzenlenerek, afişlemeler yapılarak, bildiriler dağıtılarak kutlandı ve duyuruldu.

8 Martı kutlamak için düzenlenen kapalı salon toplantılarına ve gecelere İstanbul'da 7000, Ankara'da 2000, Samsun, Van ve İzmit'te 1000, Edirne'de 650, Trabzon ve Adapazarı'nda 500, Uzunköprü'de 400, Gönen, Denizli ve İzmir Altındağ'da 300 kişi katıldı. Ayrıca Mersin ve Adana'da, Bursa'da, Diyarbakır'da, Çorum'da, İstanbul Gaziosman-

● İzmir Şubesi tarafından «8 Mart Dünya Kadınlar Gününde Daha Yoğın ve Daha Güçlü Bir İKD İçin İleri» konulu 7000 afiş basılarak başarılı bir afişleme yapıldı. Karabağlar ve Çimentepe'de yapılan afişlemeye, Çimentepe'den 80 kadın katıldı.

● 8 Mart dolayısıyla İstanbul Taksim'de, Kâğıthane'de, Beykoz'da, Kartal'da, Ümraniye'de, Cevizli'de Edirne'de ve Uzunköprü'de de afişleme yapıldı.

● Hafta boyunca tüm Türkiye'de 100 bin bildiri dağıtılarak haftanın önemi duyuruldu.

paşa'da, Samandıra'da, Antakya'da, Burdur'da, Yeşilova'da, Bademli'de, Uşak'ta, Manisa'da, Sarıgöl'de, Söke'de, Salihli'de, Bergama'da, Aliaga'da, Karabağlar'da, Çamdöğüş'te ve Adapazarı'nda kutlama toplantıları düzenlendi ve yoğun katılım sağlandı.

10 Mart günü Bursa, Eskişehir, İzmir, Balıkesir, Edirne, İskenderun ve Zonguldak'ta düzenlenen kadın yürüyüşlerine onbinlerce kadın katıldı. Yapılan tüm toplantı ve yürüyüşlerde özellikle Vietnam'lı kadınlarla dayanışmanın belirtilmesi bu yılki 8 Martın en önemli ve anlamlı yönlerinden biriydi.

ACIK OTURUM

«BEBEL'İN YAPITLARINDA KADIN SORUNU»

İlerici Kadınlar Derneği August Bebel'in 'Kadın ve Sosyalizm' adlı yapıtının basılışının 100. yıldönümü dolayısıyla İstanbul Tabipler Odasında 3 Mart 1979 günü «Bebel'in Yapıtlarında Kadın Sorunu» konulu bir açık oturum düzenlemiştir.

Açık Oturuma konuşmacı olarak yazar Afet İlgaç, avukat Özgül Erten ve İKD adına Ayşe Erzan katılmıştır.

Bilindiği gibi Bebel'in Kadın ve Sosyalizm adlı kitabı ilk kez dilimize yine sosyalist bir kadın, Sabiha Sertel tarafından kazandırılmış ve eser ilk basım tarihinden bu yana 7 kez basılmıştır. Sıkıyönetim koşullarında yapılan bu açık oturumla ilk kez Bebel anılmış ve demokratik kadın hareketinin işçi sınıfı hareketi içindeki yeri ve önemi ortaya konmuştur.

Tüm konuşmacılar Bebel'in yalnız çağında değil, günümüzde de geçerli olan kadın sorununa sınıfsal yaklaşımını vurguladılar. Bu soruna önerdiği köklü çözümü, kadının kurtuluşunun sosyalist bir toplumda sağlanacağı görüşünün güncelliği üzerinde durdular.

Konuşmacılar büyük bir ilgiyle izlenmiştir.

MART'I COŞKUYLA KUTLADI

İSTANBUL SPOR ve SERGİ SARAYI'NDA DÜZENLENEN 8 MART GECESİNE KUTLAMA MESAJI GÖNDEREN ÖRGÜTLER

Uluslararası Demokratik Kadınlar Federasyonu (UDKF), Kıbrıs Yurtsever Kadınlar Birliği, Alman Demokratik Kadınlar Birliği, Stuttgart Kadınlar Birliği, Türkiye Maden-İş Sendikası Genel Merkezi, İlerici Gençler Derneği Bank-Sen Genel Merkezi, Türkiye Yazarlar Sendikası, Türkiye Lastik-İş Sendikası, Yeni Haber-İş Sendikası, Aster-İş Sendikası Genel Merkezi, Türkiye Barış Derneği, 8 Martta Bulgaristan Halk Cumhuriyetinde görevleri gereği bulunan T. Maden-İş Sendikası Genel Başkan vekili Halit Erdem, 12. Bölge Temsilcisi Dursun Sabur, 13. Bölge Temsilcisi Özcan Pekşen, Ege Köy-Der, Makine Mühendisleri Odası İstanbul Şubesi, Gemi Mühendisleri Odası, Kimya Mühendisleri Odası, İstanbul Şb., Tütmed İstanbul Şubesi, Bank-Der, Emekçi Kadınlar Birliği, Yeni Haber-İş Sendikası İstanbul Şubesi, Haber-Der, Baysen Genel Başkanı Özhasırcı, Genel-Der İstanbul Şubesi, Töb-Der Gaziosmanpaşa Şubesi, Beşiktaş Halkevi, Tüm Zerbank-Der, İstanbul Şubesi, Devrimci Demokratik Kadınlar Derneği, Suluova'dan ilerici yurtseverler, Eskişehir Bankası Karaköy Şubesi emekçileri, Beko-Teknik işyeri Demokrasi Davanışma Komitesi.

8 MART'TA SPOR ve SERGİ SARAYI'NDA YIGINSAL BİR KUTLAMA GECEŚİ DÜZENLENDİ

8 Mart 1979 gecesi İstanbul'da Spor ve Sergi Sarayı'nda bir kutlama gecesi düzenlendi. Spor ve Sergi Sarayı uzun süredir ilk defa bu denli bir kalabalık görüyordu. Salon kadınların demokratik istemlerini belirten slogan ve resimlerle süslüydü. Gösterinin ortalarına doğru sahnenin arkasındaki tribünlerde, kırmızı çatkılı ve bayraklı İKD'liler arasından, Türkiye kadınlarının Vietnam halkıyla dayanışmasını dile getiren bir pankartın açılması, salonu bir anda coşkuya boğdu.

Gece İKD Genel Başkanı Beria Onger'in konuşmasıyla açıldı. Daha sonra 8 Mart nedeniyle Beria Onger'in davetlisi olarak gelen yabancı konuklar, Bulgar, Sovyet ve Yunan kadınlarının yaşam koşullarını, savaşımalarını ve ülkemiz kadınlarına sıcak dayanışma ve selamlarını iletiler. Konukların konuşmaları sık sık slogan ve alkışlarla kesildi.

Artvin yöremizin halk oyunlarıyla sahneye çıkan çocuklarımız minik vüreklerinde geleceğin umudu ve coşkusunu taşıyorlardı.

Geceye şair Güler Öktem, yazar ve tiyatro sanatçısı Bilgesu Eranus, şair Sennur Sezer, şair Yasar Mirac, tiyatro sanatçısı Zaliha Berksoy, müzisyen Nejat Yavaşoğulları, tiyatro sanatçısı Meral Taygun, saz sanatçısı Sümeyra Çakır katıldılar. Sahne düzenlemesini Vasıf Öngören yaptı.

Gece Bitlis halk oyunları ekibinin ve minik folklorcuların gösterileriyle disiplin içinde sona erdi.

BASIN TOPLANTISI

8 Mart sabahı saat: 10.00'da İstanbul Tabip Odası'nda yabancı konukların da katıldıkları bir basın toplantısıyla, 8 Mart Dünya Emekçi Kadınlar Gününü kutlama haftası açıldı.

8 MART KUTLAMALARINDAN

● 10 Martta Balıkesir halkı ilk kez böylesi görkemli bir yürüyüş görüyordu. Yürüyenler arasında siyah çarşafli kadınlar, köylerden, ilçelerden gelenler, ev kadınları vardı. Kimi çamaşırını, çocuğunu bıraktı eve, kimi tarlada çapasını. Meraklı bakışlarla ürkek ürkek gelen kadınlar bir süre sonra daha cesur daha atak olmaya başladılar. Önceleri sadece İKD üyelerinin attığı belgiler bir süre sonra gür duyulmaya başladı: «Evlât Acısına Son», «Eşit işe eşit ücret» «Vietnam'da savaşa son»...

İŞVERENİN TÜM ENGELLEMELERİNİ BOŞA ÇIKARDIK BAYRAMIMIZI KUTLADIK.

«8 Mart sabahı heyecanla uyağık. Bir haftadır çalışmasını yaptığımız gün gelmişti. Bu günün önemi, tarihçesi önceden yapılan eğitimlerle bizlere anlatılmıştı. 8 MART biz emekçi kadınların günüydü. Bir onun için heyecanlıydık. Bir de onun kadar önemli başka bir olay vardı ki o da dost ve kardeş ülkelerden gelen konuklar bizi fabrikamızda ziyaret edecekti.

O gün bütün hazırlığımızı tamamlamış beklerken, patronların iki yüzölçülüğüne bir kez daha karşılaştık. Bizlerin örgütlü disiplinli halini gören patronlar günümüzü kutlamamızı engellemeye kalktı. Önceden söz verdiği halde konukları fabrikaya sokmadı. Fakat onların tüm çabalarını boşa çıkardık. Ve ellerimizde kırmızı karanfillerimizle, armağanlarımızla konuklarımızın yanına biz çıktık. Onları dostça karşıladık. Daha sonra aramızdan 4 temsilci seçerek konuklarla sohbet etmek üzere sendikamıza yolladık.

İsterdikki onları daha güzel ağırlayabilelim, onlara hazırladığımız masa başı tiyatrosunu gösterelim. Birlikte yemek yiyelim. Fakat onlar bizi anlar. Çünkü onlar da aynı yollardan geçmişler.

Bu olay bizim bir şeyi daha iyi anlamamıza yaradı. Bize yıllardır öğretilen «Türk konukseverdir» lafı patronların kârları tehlikeye girince masal oluyor.»

Netaş'lı İlerici Kadınlar

● Bursa'da bir hafta boyunca süren eylemler dizisiyle kutlanan 8 Mart dolayısıyla Heykel alanına «Yaşasın UDKF, Yaşasın İKD»; yazılı bir flama asıldı. Bunun faşistler tarafından yakılması üzerine aynı yere bu kez de «Yaşasın Dünya Kadınlarının Birlik Mücadele ve Dayanışma Günü 8 Mart» yazılı bir flama asıldı.

● Bursa'da Mesken ve Hürriyet semtlerinde kahvelerde senaryolu kutlamalar yapıldı. İzmir'de Maden-İş Sendikasında işçi kadınlarla birlikte yapılan kutlama da da senaryoyu oynayanlar sadece işçi kadınları.

● Zonguldak'ta yapılan miting ve yürüyüş çocuklar «Kreş istiyoruz.» «Et istiyoruz.» «Süt istiyoruz.» «Okul istiyoruz.» «Yaşasın UÇY» belgileri yazılı pankartlar taşıyarak katıldılar. Yürüyüşte yüzlerce ana Vietnam'la dayanışmalarını gösteriyordu: «Selam Vietnam Kadınlarına!» «Washington - Pekin, Vietnam'dan elinizi çekin!» «Vietnam'la Savaşa Son». Bu yürüyüş ve miting Zonguldak'ta İKD öncülüğünde yapılan ilk yürüyüş olması ve halkın da geniş ilgi ve desteğini sağlaması açısından da büyük önem taşıyordu.

• 10 Mart günü İzmir'de yapılan yürüyüşe katılan bir İKD üyesi izlenimlerini anlatırken şöyle diyor: «...Geldik 10 Mart'a. Sabah şube civıl civıldı. Her şey miting için hazır. Yürüyüş başladı. Önde arabadan konuşma yapan arkadaşlarımızın her cümlesi bir belgiyle tamamlanıyordu. İşte tam böyle slogan atarak köprü altından geçerken bir de baktık ki yukarıdan kırmızı karanfiller atılıyordu. Kardeş örgütler ilerici kadınları dayanışmanın simgesi olan kırmızı karanfillerle süslüyorlardı. Çok coşkuluyduk. Halkın arasındaki kadınların da yürüyüşe katılması bizleri daha da sevindiriyordu...»

• İzmit'te bir düğün salonunda düzenlenen geceye katılan kadınlardan üye olmayanların bazıları 8 Martın Dünya Kadınlar Günü olduğunu orada öğreni-

yorlar bu mutlu günü yaşıyorlardı. Geceye köy kadınlarının da katılması ve sonunda sahneye çıkarak coşkularını göstermeleri gecenin heyecanını daha da artırdı.

* BARIŞ * DOSTLUK * DAYANIŞMA

İKD Genel Başkanı Beria Onger'in davetlisi olarak gelen yabancı konuklarla Kadınların Sesi Gazetesi'nin yaptığı söyleşileri Mayıs sayısında yayınlayacağız.

RAİSSA SMİRNOVA
SOVYETLER BİRLİĞİ

• Smirnova, Sovyet Kadın Komitesi Yönetim Kurulu üyesi ve Women (Kadın) Dergisi'nin Rusça baskısının editörü.

İVANKA ATANASOVA
BULGARİSTAN

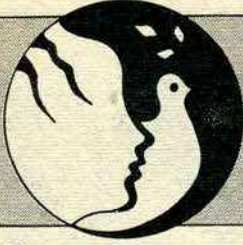
• Atanasova, Bulgar Kadın Komitesinde çalışıyor. Pedagog ve Bulgaristan bütün anaokulları yönetim görevlisi. Bulgaristan'da devrim öncesi anti-faşist savaşında aktif olarak görev almış.

KATİNA ATHANASIADU
YUNANİSTAN

• Athanasiadu, Yunan Kadın Dernekleri Federasyonu Yönetim Kurulu üyesi. İkinci Dünya Savaşında faşist işgale karşı mücadele için dağlara çekilmiş. Partizan.

İlerici kadınlar derneği'nden haberler

LİCE TEMSİLCİLİĞİ AÇILDI

Diyarbakır Şubesine bağlı Lice temsilciliği açıldı. Bize yazan bir arkadaşımız bölge kadınlarını şöyle anlatıyor: «Biz Diyarbakır iline bağlı Lice kadınları açlığa, yoksulluğa, sömürüye dur demenin zamanı geldiğini öğrendik. Açlık, sömürü yetmiyormuş gibi, 4 yıl önceki deprem de bizleri yaktı, kavurdu. Hâlâ çadırda oturan köylü vatandaşlarımız var. Bunları fırsat bilen parababalaları bizlere el uzatmadıkları gibi bölgemize gelen yardım malzemelerini de çalarak koca göbeklerini biraz daha büyüttüler.

Liceliler bunlarla uğraşamadılar, daha doğrusu bilinçsizdiler. Şimdi ise sömürdüklerini görüyor, anlıyorlar.

Liceli kadınlar hâlâ siyah çarşaf, peçe giymektedirler. Yüz kadından seksen beşi okuma-yazma bilmiyor.

Liceli emekçi ve köylü kadınların örgütlenmesiyle Lice temsilciliğini açtık. Açılış törenine 200'den fazla kadın katıldı. Lice'li İKD'li kadınlar törende şiir, piyes, koro, ve folklor gibi gösterilerde bulundular.»

Arkadaşlarımıza bundan sonraki çalışmalarında da başarılar dileriz.

● YILDIRIMTEPE MAHALLESİNDE ÖRGÜTLENME ÇALIŞMALARINI YAYGINLAŞIYOR

İKD İskenderin Şubesi bu bölgede oturan üyeleri için 17 Şubat günü bir seminer düzenledi. «Genç kızların sorunları» konulu seminare yüze yakın emekçi kadın ve genç kız katıldı.

İKD BALIKESİR ŞUBESİ EN İYİ ÇALIŞAN ŞUBE SEÇİLDİ

8 Martta, örnek çalışmalarından dolayı diğer şubeler arasında en iyi şube olarak seçilen Balıkesir Şubesine İKD Genel Merkezi tarafından bir telgraf çekildi ve kutlandı, başarılarının devamı dendi.

Köy çalışmalarında büyük bir başarı gösterilmesi, örgütlenmede konulan hedeflere varılması, eğitim çalışmalarındaki ve kadro yetistirme

medeki başarıları, başarılı bir propaganda, kardeş örgütlerle kurulan iyi ilişkiler, genel merkezle olan ilişkilerinde, yazışmalarında, aidatlarının ödenmesinde titizlik göstermesi, örnek çalışmaları arasında sayılıyor. Balıkesir Şubesinden başka, Zonguldak, Diyarbakır ve Fatih Şubeleri de takdire layık görülerek kutlandılar.

● PENDİK - TOPSELVİ MAHALLESİNDE OKUMA-YAZMA KURSU AÇILIYOR

Pendik'de İKD üyeleri Topselvi mahallesinde okuma-yazma kursu açılması için imza topladılar. Toplanan imzalar bölgedeki muhtar aracılığı ile Kartal Halk Eğitim Merkezine götürüldü. Halk Eğitim Merkezi'nin olumlu yanıtıyla bu kurs en kısa zamanda çalışmaya başlayacak. Gönüllü olarak iki öğretmenin vereceği kursu bitirenlere Milli Eğitim Bakanlığından diploma verilecektir. Kursa 60 kadının katılması beklenmektedir.

● SARİBEYLER BUCAĞINDA KADINLAR SAĞLIK OCAĞI AÇILMASI İÇİN KAYMAKAMA ÇIKTILAR

Balıkesir'e bağlı Savaştepe ilçesinin Sarıbeyler bucağında kadınların girişimiyle bir imza kampanyası başlatıldı. Sağlık Ocağı açılması için toplanan ve halkın da ilgisini toplayan bu girişimin sonucunda 300 imza kaymakama sunuldu. Bölgedeki tüm gerici faşist engellemelere rağmen yılmayan kadınlar bu konudaki istemlerini ısrarla sürdüreceklerini bildiriyorlar.

GAZİOSMANPAŞA ŞUBESİ

1. OLAĞAN GENEL KURULU YAPILDI

17 Mart günü yapılan kongreye yığinsal bir şekilde katılan üyeler daha yığinsal bir İKD için mücadeledeki kararlılıklarını gösterdiler. Delegeler yeni yönetim kuruluna şu arkadaşları seçtiler: İmren Gönen, Selma Altinel, Feriha Soyseven. Arkadaşlarımıza başarılar dileriz.

BUGÜN 23 NİSAN, NEŞE DOLUYOR İNSAN...

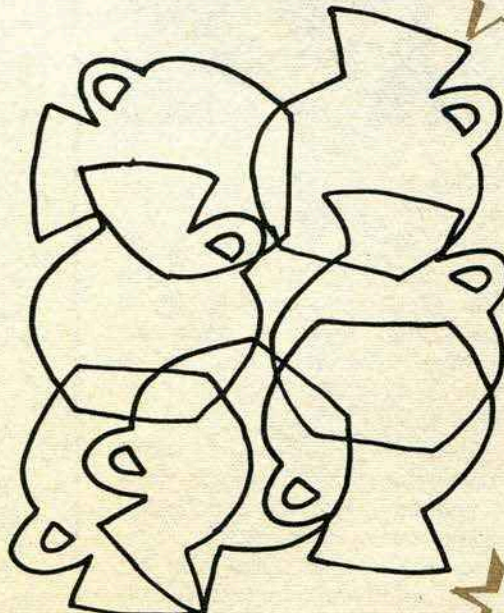
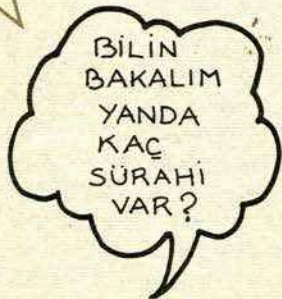
Bir çocuk şiiri böyle diyor. Gerçekten çocuklarımız bu günde neşe mi dolar? Özel kıyafeti olmadığı için katılamayan, özel kıyafeti olan arkadaşlarına imrenerek bakan çocuklarımız neşeli midir? Çocukluğunu bilmeden çalışmaya başlayan, okula gitme olanağı olmayan çocuklarımızın o günün 23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı olduğundan acaba haberi var mı?

Oktay Yıldırım 5. Sınıf.

23 Nisan Çocuk Bayramı. Bayramda herkes yeni elbiseler giyer, sevinir. Ben sevinemiyorum. Çünkü 23 Nisana katılmayı çok arzu ettiğim halde özel kıyafet yaptıracak paramız olmadığından katılamıyorum. Bir ayakkabıyı bile alamazken özel kıyafeti nasıl alayım. Okula glerken 20 dakika yürüyorum.

Yol da çok çamurlu. Ayakkabılarım çabuk eskiyor. Babam lastik ayakkabı aldı. Okuldaki arkadaşlar benimle alay ettiler. Ağladım, baba bana ayakkabı al diye. Param olsa almaz mıyım diyor. Cumartesi pazar günleri simit satıyorum. 250 TL. biriktirdim. 100 TL. babam verdi. 350 TL.'ya bir ayakkabı aldık. Okulda ayakkabılarım eskimesin diye çok istediğim halde top oynayamıyorum. Daha küçükken istediklerimi almadıkları için evden kaçtım. Kendim çalışıp alayım istedim. Fakat 3 gün iş bulamadım, eve döndüm. Şimdi de 23 Nisana katılamıyorum. Sınıfta katılan arkadaşlar var. Bu yüzden sınıfta geçimsizlik oluyor. Katılan arkadaşlar bize üstünlük taşıyorlar. Arada kavgaya çıkıyor. Halbuki hep beraber katılsaydık hiç kavgaya çıkmazdı.

Yazan : Ayşe Bengi CELİK
Fındıkzade İlkokulu 4. Sınıf
öğrencisi

zenciler ve beyazlar

GÜNEY AFRIKA'DA
ZENCİLER VE BEYAZLAR
GÜNEY AFRIKA. YIL 1979.
ÇOCUK YILI OLDUĞU HALDE
ZENCİ ÇOCUKLARA BEYAZ
ÇOCUKLARDAN FARKLI DAV-
RANIYORLARDI. ONLAR BİR
TEL KAFESİN İÇİNDE YAŞI-
YORLARDI. BİR ZENCİ ÇOCUK
DÜŞÜNÜYORDU. SORDUM :

— Ne düşünüyorsun?

Cocuk :

— Çocuk bahçesi nasıl bir yer acaba? diye sordu.

Ben :

— Niye sordun? Çocuk bahçesini her çocuk bilir.

Cocuk :

— Ben ömrüm boyunca hiç dışarıya çıkmadım ki...

Ben :

— O zaman ben sana anlattım. Orada istediğin gibi oynarsın. Salıncaklar, kaydıraklar, tahtırvalliler oradadır.

Cocuk :

— Oyun ne demek?

Ben :

— Oyun mu? Bilmem nasıl cevaplasam. Neyse, sen kaç yaşındasın?

Cocuk :

— 9 yaşındayım, ama sen hâlâ bana oyunun ne demek olduğunu açıklamadın.

— Peki, oyun, çocuğun vakit geçirdiği eğlenceli zevkli bir şeydir, dedim.

ARADAN YILLAR GEÇMİŞTİ. YIL 2000 YILI. BİZİMKİ 30 YAŞINDAYDI. ONUNLA KARŞILAŞTIĞIMIZDA ÖZGÜRLÜĞÜNE KAVUŞMUŞTU.

VIETNAM'A SALDIRI BARIŞA SALDIRIDIR

ÇİN HALKI «BİZİM VIETNAM'DA NE İŞİMİZ VAR» DİYOR

Vietnam halkı, 30 Nisan 1975'te bombalara, kurşunlara karşı yiğitçe direnerek binlerce evlâdının ölmesi pahasına ABD emperyalizmine karşı ulusal bağımsızlığını kazanmıştı.

80 yıl boyunca emperyalist güçlere karşı savaş veren Vietnam'da dört yıllık barış ve mutluluk döneminden sonra yine savaş var. Bu kez saldıran emperyalizmin yanında yer alan ve onun çıkarlarını koruyan Maoçu Çin yöneticileri.

Sosyalizmi kurma yolunda yürüyen Vietnam'a bu saldırıyı sadece dünya barışsever güçleri nefretle kınamadı. Çin halkı da bu iğrenç saldırıya karşı koydu. Çin'de yayına başlayan bir korsan radyo Çin halkının bu savaşa karşı olduğunu bildirirken Çin'deki duvar gazetelerinde bizim Vietnam'da ne işimiz var diye yazılar yazılıyor. Esir edilen Çin'li askerler de Vietnamlı kardeşlerine «Savaşa gönderildiğimizi bilmiyorduk» diyorlar.

Vietnam halkı sosyalist ülkelerin desteği ve dünya barışsever güçlerini dayanışması ile bu savaşı da kazanacaktır.

TÜRKİYE VE DÜNYA BARIŞSEVER GÜÇLERİ VIETNAM HALKININ YANINDA

6-8 Mart tarihleri arasında Finlandiya'nın başkenti Helsinki'de «Vietnam ile Dayanışma Olağanüstü Konferansı» toplandı. Dünya Barış Konseyi'nin çağrısı, İKD'nin üye olduğu UDKF'nin de aralarında bulunduğu 30 uluslararası örgütün açık desteğiyle toplanan konferansta, Maoçu Pekin yönetiminin Vietnam'a saldırısı kınandı. 102 ülkeden 400'ün üzerinde delegenin katıldığı konferansta, Fransız ve ABD emperyalizmine karşı 30 yıl savaştıktan sonra savaş yaralarını sarma savaşımı veren yiğit Vietnam halkı ile dayanışmanın güçlendirilmesi çağrısı onaylandı. Maoçu Pekin yönetiminin sosyalizmin tüm konumlarından uzaklaştığının açığa çıkarıldığı toplantıda, Çin halkına yapılan çağrıyla, uzun yıllar antiemperyalist savaş vermiş Çin halkının, Maoçu Pekin yönetiminin emperyalizmin işbirliğiyle Vietnam'a saldırmasının engellenmesi yolunda çalışması istendi.

Türkiye barış güçleri adına söz alan eski İstanbul Belediye Başkanı Ahmet İsvan, Türkiye halkının,

Türkiye barış güçlerinin yiğit Vietnam halkı ile dayanışma içinde olduğunu bildirdi. Ahmet İsvan, bu arada, aralarında İKD'nin de bulunduğu 17 demokratik kitle örgütünün Vietnam halkı ile dayanışma mesajını Vietnam Dünya Barışını Koruma Komitesi Başkanı Pham Anh'a sundu.

Konferans, Kamboçya halkının savaşımının tanıtılması, eski Maoçu yönetimin Kamboçya halkı üzerindeki baskılarının açığa çıkarılması ve Çin saldırısının tüm korkunçluğunun sergilenmesi bakımından da çok yararlı oldu.

WASHINGTON, PEKİN, VIETNAM'DAN ELİNİZİ ÇEKİN.

İlerici Kadınlar Derneği, Vietnam halkı ve kadınlarıyla dayanışma için imza kampanyası açmıştır. Vietnam Sosyalist Halk Cumhuriyeti Büyükelçiliği aracılığıyla Vietnam Kadınlar Birliğine gönderilen imza formlarında şöyle deniliyor:

«Başarınız, başarımız, sorunlarınız sorunlarımız olmuştur.

Türkiyeli emekçi kadınlar bugünde dünya barışı ve yurdunu savunmak için savaşan Vietnam kadınlarının yanındadır. Bizler, Vietnam kadınları ve çocukları ile elimizden geldiğince her tür maddi ve manevi desteği göstermeye ve dayanışmaya hazırız.

Zafer Vietnam halkının olacaktır.»

Çin Büyükelçiliğine yollanan imza formlarında ise bu saldırı kınanmaktadır:

«17 Şubat günü Çin silahlı kuvvetlerinin Vietnam Sosyalist Cumhuriyetine saldırısı dünya ve bölge barışını ciddi bir tehlikeye sokmuştur.

Biz Türkiyeli ilericiler, yurtseverler, demokratlar, barışseverler, devrimciler ve sosyalistler olarak, dün Fransız ve Amerikan emperyalizmine karşı yiğitçe savaşım veren Vietnam halkının bugün de yanında ve dayanışma içinde olduğumuzu bildiririz.

Washington ve Pekin Sosyalist Vietnam'dan ellerini çekmelidir.»

İRAN'DA HALKIN DEVRİMCİ HAREKETİ BAŞARIYA ULAŞTI DEVİRİMİN UTKUSU İÇİN SAVAŞIM DEVAM EDİYOR.

Geçtiğimiz ay İran'da önemli bir kadın hareketi oldu. Başından beri kadınlar Şah'a karşı yürütü-

len devrimci harekette etkin rol oynadılar. Şah'ın gizli polisi SAVAK'a karşı viâitçe direndiler, işkenceler-

den geçtiler. Amaçları ülkelerinin bağımsız, demokratik bir ülke olmasıydı. Şah yönetiminin devrilmesiyle İran halkının devrimci hareketi başarıya ulaştı. Şimdi en başta işçi ve emekçi sınıflar ekonomik, demokratik, sosyal dönüşümleri daha da ilerletmek, tamamlamak, devrimi utkuya vardırmak için sınıf savaşımını sürdürüyorlar.

Bu yolda İran kadınları, 8 Mart Dünya Kadınlar Gününde yüzbinler halinde yürüdüler. Toplumda eşit haklara sahip olmak, çarşaf ve peçenin, gericiğin esaretinden kurtulmak için verdikleri savaşım da önemli bir kazanım elde ettiler. Çarşaf ve peçe giyme zorunluğunu kaldırdılar.

İran kadınlarının bu başarısı dünya ilerici kadın hareketine yeni bir deneyim, bir katkı olmuştur.

TÜRKİYE BARİŞ DERNEĞİ TÜRKİYE HALKINI VİETNAM HALKIYLA DAYANIŞMAYA ÇAĞIRDI

Türkiye Barış Derneği'nin bu konudaki çağırısı şöyledir :

«Ülkemizde birçok demokratik kuruluş ve kitle örgütü ile sendikaların Vietnam halkı ile dayanışma için eylemler gerçekleştirdikleri bilinmektedir. Bu olgu ve gelişmeyi göz önüne alan Barış Derneği Merkez Yürütme Kurulu, Dünya Barış Konseyi kararlarının da ışığında demokratik kitle ve ka-

muoyu örgütlerini, meslek kuruluşları, sendikalar ve siyasi parti temsilcilerinin, din, bilim ve sanat çevrelerinin katılacakları ulusal bir konferansın düzenlenmesini hedef almıştır. Ulusal konferansın Vietnam halkının ABD emperyalizmine karşı zafer günü olan 30 Nisan'ın arifesinde, 29 Nisan 1979 pazar günü toplanması öngörülmektedir.

Vietnam halkıyla dayanışmayı simgelemek üzere kan, battaniye, sargı bezi, ilaç gibi yardım gereçlerinin toplanması düşünülmektedir.

Derneğimiz, yüzyılın ilk antiemperyalist savaşını vermiş olan halkımızın istemleri doğrultusunda ABD emperyalizminin ve onun işbirlikçi Çin yöneticilerinin Vietnam'a ve dünya barışına yaptıkları saldırıya karşı barış, bağımsızlık ve demokrasiden yana tüm güçlerin Vietnam halkıyla dayanışma kampanyasında yer almasını beklemektedir.

Çin'in Vietnam Sosyalist Cumhuriyetine saldırısını aşağıdaki örgütler protesto etmişlerdir :

Makine Mühendisleri Odası İstanbul Şubesi, Tüs-Der İstanbul Şubesi-Kögef, Gemi Mühendisleri Odası, Töb-Der Bakırköy Şubesi, Tüted İstanbul Şubesi, Bank-Der Genel Merkezi, Haber-Der Genel Merkezi, Enerji-Der İstanbul şubesi, DÖB, İnşaat Mühendisleri Odası İstanbul Şubesi, Töb-Der Gaziosmanpaşa Şubesi, İlerici Gençler Derneği, İlerici Kadınlar Derneği, Dev-Genç, Gib-Der, Genel-Der.

BABALARI 141 - 142'DEN YARGILANAN ÇOCUKLARA

Hayır, baban kimseyi öldürmedi
Utanma arkadaşlarından
Baban arkadaşların da mutlu olsun
istedi.

Utanma, hapiste demekten,
Babanın suçu çocukları sevmektir.
Evet, uzun bir süre
Baban getiremeyecek ekmeği eve,
Ekmeksiz kimse kalmayın diye,
Yazı yazmaktan suçlu.
Babanı yıllar sonra
Gördüğün zaman dök olsun başın.
Babana yakışır ol
Kaçma düşünmekten.
Düşünmek suç olsa da
Savun suçsuzluğunun
Babanın değil
Halkın.

HEM OZAN HEM ANA

SENNUR SEZER

Böyle sesleniyor çocuklara ozan Sennur Sezer, ve söyleşimizi sürdürüyoruz. Anlatıyor. «1943'te Eskişehir'de doğdum ve doğar doğmaz da evde kitaplarla karşılaştım. 4 kardeşin büyüğüyüm. Eğitimim Lise 2. de sonlandı fakat ardından yaşam okulunda daha güçlü eğitimim başladı.

1959 yılının 1 Mayıs'ında Taşkızak tersanesinde çalışıyordum. Ve o yıllarda başlayan fikir işçiliğim halen sürüyor.

İlk şiirim 1958'de yayınlandı. Zor yıllardı. O yıllarda Nazım Hikmet'in şiirleri onbinlerin bulunduğu salonlarda değil elden ele gizlice okunuyordu. O yıllarda geçekundu yaşamına, ezilmekte olan kadınların sorunlarına eğilebilmek isteği taşıyordum. Toplumda işsizlik, yoksulluk, can güvenliği sorunları güncellik kazandıkça da bu isteğim pekişti. Sanatın ve özellikle şiirin işlevi daha da belirginleşti benim için. Artık sanatçı saf tutmalıydı. Ben, insan onurundan emekten ezilenden yana olacaktım.

1967'de Adnan Ozyalçınar'la evlendim. 10 yaşında kızım ve 7 yaşında oğlum var. Ülkemizde kadının sorunları tümüyle bana da yansıyor. Kızım doğmadan işten ayrıldım çünkü çocuğuma bakacak kimsem yoktu. Sigortalı ve sendikali olma hakkımı kaybettim. Şimdi çocukların okulda bulunduğu saatlerde eve aldığım yazı işlerini yazıyorum, şiir yazıyorum, düşünüyorum. Ama çocuklar eve gelince, yiyeceklerini hazırlamak, derslerine yardımcı olmak bütün vaktimi alıyor.

İKD'nin kreş çalışmasını çok olumlu buluyorum.

İKD'nin UDKF'ye üyeliğine hükümetin izin vermediğine gerçekten çok üzüldüm.

İKD'yi kadın haklarının alınması için sarfettiği çabalardan dolayı kutlarım.»

- 21 NİSAN MAÇOYA ŞENLİĞİ
UÇY-Demokratik Örgütler Grubu, Maden-İş'in düzenlediği «MAÇOYA» yarışması ödülleri dağıtılacağı gecenin programını Maden-İş'le birlikte düzenliyor.

Ünlü sanatçıların katılacağı gece Spor ve Sergi Sarayı'nda yapılacaktır.

- Nisan ayı içinde «Çalışan Çocukların Sorunları» konulu bir panel yapılacaktır.

• UÇY-DEMOKRATİK ÖRGÜTLER GRUBU «ÇOCUK VE SANAT» KONFERANSI DÜZENLİYOR

Mayıs ayında sanatın çocukları ruhsal, toplumsal gelişimindeki yerinin, öneminin tartışılacağı ve üç gün sürecek konferansa ülkemizin ünlü sanatçıları, uzmanları katılacaklar.

İGD MERKEZ SANAT BÜROSU FİLM YARIŞMASI DÜZENLENDİ

16 Mart Türkiye Gençliğinin Anti-Faşist Savaşım Günü nedeniyle İGD'nin «TÜRKİYE'DE ANTİ-FAŞİST SAVAŞIM VE GENÇLİK» konulu bir «KISA FİLM ÖYKÜSÜ YARIŞMASI» açmıştır. Yarışmaya katılım 16 Haziran 1979'da sona erecektir. Gönderme adresi: P.K. 848 Sirkeci - İSTANBUL'dur.

Yarışmaya katılanların tümüne bir ödül verileceği. ayrıca 1 ve 2'incinin İzmir İkinci Kırmızı Karanfil Politik Şarkı Festivalinde İGD tarafından konuk edileceği açıklanmıştır.

TELEVİZYONDA OLUMLU BİR DİZİ ROSENBERGLER ÖLMEMELİ

rosenbergler

Rosenbergler Olayı, Amerika'da karı-koca Rosenberg çiftinin Sovyetler Birliği hesabına casusluk yapıp, atom bombası planlarını sattıkları gerekçesiyle, inandırıcı hiç bir tanık ve delil gösterilmeden yargılanıp, suçsuz yere idam edilmeleridir.

Konunun önemi, suçlamanın ve yargılanmanın geçtiği yıllar ele alındığında, daha da önem kazanmaktadır.

Amerika, 1945'de Japonya'daki Hiroşima'ya ve Nagazaki'ye atom bombası atmış, sonuçta yüzbinlerce insan ölmüş ve bir o kadarı da sakat kalmıştı. Bunun ardından Haziran 1950'de Kore Halk Cumhuriyeti'ne saldırmış, bu saldırıda binlerce Amerikan askerinin yanı sıra bilindiği gibi Türkiye'den de emperyalist Amerika hesabına binlerce evladımız Kore'ye götürülmüş ve çoğu da ölmüştü.

Bu saldırıyla birlikte Amerika'nın emperyalist generalleri ve yöneticileri, Amerika'da yoğun bir anti-komünizm propagandasına

başladılar. Amaçları saldırılarını haklı göstermek ve Amerikan halkının dikkatlerini başka yöne çekmekti. Bu propagandayı pekiştirmek için bazı kurbanlar da gerekiyordu. Bu kurbanlar, barış sever, iki çocuklu ve borç-harc içinde yaşamlarını sürdürmeye çalışan karı-koca Rosenberg'ler oldu. Rosenberglerin her ne olursa olsun komünizm suçundan mahkûm edilmeleri gerekiyordu. Bunun için her yola başvuruldu. Korkutmayla, baskıyla, aileleri, arkadaşları içinden yalancı tanıklar bulundu. Asılsız deliller yaratıldı. Radyo, televizyon, basın da bu propagandaya katıldı. Yargılama sırasında Rosen-

berglerin her söylediği, tam tersi bir şekilde Amerikan halkına yansıtıldı. Dizi boyunca dikkat edilirse Kore savaşı hakkındaki yayınlar, savcının konuşmaları, tanıkların ve Rosenberglerin konuşmalarının çarpıtılarak yansıtılmaları tek bir çizgide birleşiyor. Savaşı haklı göstermek, yoğun bir anti-komünist propagandayla halkın beynini yıkamak ve sosyalist ülkeleri Amerikan halkının gözünden düşürmek.

Fikir özgürlüğünün alabildiğine var olduğu iddia edilen ABD'de bu yargılama sonunda Rosenberg'ler, emperyalistlerin çıkarları için idam edildiler ama bütün dünya barış-severlerinin kalbinde yaşıyorlar.

**Dikkat!
reklâm tehlikesi
var...**

Hemen hemen çoğumuzun seyretmiş olduğu bir Televizyon reklamı var. Yaşlıları şıkır şıkır oynatan, daktiloları şakır şakır çalıştıran, kedileri arslan gibi kükreten, guguklu saatin kuşlarını canlandırıp, öttüren bir pilin reklamı. Bu reklamda pilin her şeyi canlandırdığı, her şeye hayat verdiği vurgulanıyor. Bu reklama gülüyoruz, seyredivoruz. Ama bakalım çocuklarımızı zı sadece güldürüyor mu?

Catalca'dan mektup yazan okurumuz Hüsnîye Erkmen, bu reklamın çocuğunu nasıl etkilediğini şöyle anlatıyor :

**analar, babalar
bu yazıyı mutlaka okuyun!**

«Evliyim, iki çocuk annesiyim. Geçen gün 6 yaşında olan büyük oğlum eline bir pil alarak yanıma geldi ve dedi ki:

— Anneciğim, bu pilin içinde hayat varmış. Televizyonda öyle söylüyor. HAYAT ne demek?

Ben de onun anlayacağı gibi gayet yalın bir şekilde yanıt verdim: — Yaşama oğlum, dedim.

Bu konuşmamızın ardından 3-4 gün geçmişti. Banyoda çamaşır yıkıyordum. 8 aylık küçük oğlum salonda, divanda oturuyordu. Ben banyodayken büyük oğlum mutfakta eline geçirdiği bıçak ve öteki elindeki pille çocuğun üzerine hücum etmiş. Küçük oğlumun çığlığıyla banyodan fırladım.

— Ne yapıyorsun? diye sordum ve o sahneyi görünce bir ane olarak dehşete kapıldım. Oğlum gayet sakin bir şekilde şöyle konuştu :

— Anneciğim niçin bağıırıyorsun. Ben elimdeki bu bıçakla kardeşimi öldürüp sonra bu pill onun cebine atacak, tekrar diriltecektim. Bu pilin içinde hayat var ya, dedi.»

ANA VE ÇOCUK SAĞLIĞI

ÇOCUKLARDA ALLERJİ

Allerji yabancı maddelere karşı vücudun gösterdiği özel bir tepkidir. Çiçek ve ev tozları, mikroplar, sütler portakal, muz, domates, balık, yumurta, çikolata gibi bazı yiyecekler çocuklarda yabancı cisim gibi tepki gösterir. Bu maddelerle temas edildiğinde çocuğun bünyesine ve yapısına göre allerji belirtileri ortaya çıkar.

Allerji ana-babadan çocuğa geçer.

Allerji deride, bağırsaklarda, midede ve solunum yollarında kendini gösterir.

Allerji türleri şöyledir.

1. Ekzema: 2 aydan 2 yaşa kadar çocuklarda görülür. Solunumla giren tozlardan oluşur. Yüzde, kolları, kızamıklık, su dolu torbacıklar ve kabuk görülür. Şiddetli kaşıntı vardır.

2. Ürtiker: Küçük çocuklarda yumurta ve çikolatadan dolayı iğne başı boyunda kaşıntılı yaralardır. Beslenmeye dikkat etmekle düzelir.

3. Saman Nezlesi: İlkbahar ve yaz aylarında solunumla vücuda giren çiçek tozları burun akıntısı, göz yaşarması, öksürük yapar.

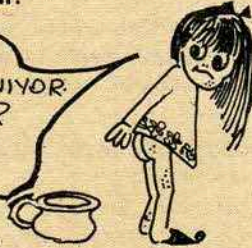
4. Astım: Bahar aylarında havada bulunan bazı çiçek tozlarından oluşur. Öksürük, nefes darlığı ve sıkıntı yapar. İleri hallerde kuvvetsizlik ve halsizlik de olur.

5. Allerjik İshaller: Süt verildikten hemen sonra karın ağrısı ile birlikte çok ağnı ishaller başlayabilir. Dışkıda kan olur. Ağız içinde ve dudaklarda şişme olabilir.

6. İlaç Allerjisi: Bazı ilaçlara karşı dudaklarda ve gözlerde şişme ishal, karın ağrısı gelişebilir. İlaç hemen kesmekte yarar vardır.

Görüldüğü gibi allerji çocukların değişik yerlerinde kendini gösterebilir.

HER TARAFIM KAŞINIYOR.
KARNIM AĞRIYOR
ARTIK SÖZ
DİNLEMELİYİM!

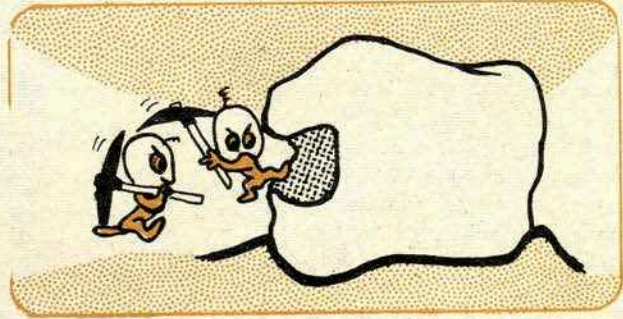
Alınacak önlemler şunlardır:

1. Eğer allerjili yapan yiyecek biliniyorsa hemen kesilmelidir.

2. Çocuklara yaz aylarında domates, balık, yumurta, çikolata verilmemelidir.

3. Vakit kaybetmeden çocuğu bir sağlık merkezine götürmeli ve hekimin önerileri uygulanmalıdır.

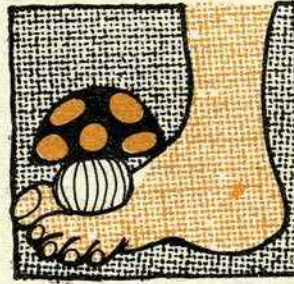
Sorun Yanıtlayalım

DİŞ NEDEN ÇÜRÜR?

Dişler eğer iyi temizlenmez ise yiyecek artıkları ile örtülü kalır. Çürüme yiyecek artıklarının ağızda bulunan mikroplar tarafından parçalanmasıyla başlar. Parçalanmada ortaya çıkan kuvvetli asitler, diş minesini eritir. Böylece diş

parçalanır ve çürümeye başlar. Diş çürümesinin önlenmesi için devlet tarafından sulara flor adlı koruyucu maddenin katılması gereklidir. Ayrıca dişlerin günde 3 kez uygun bir fırça ile temizlenmesi yararlıdır.

MANTAR HASTALIKLARI NEDİR?

Koltuk altlarında, bacak kıvrımlarında, saçlarda, ayak ve ellerde ve tırnak aralarında, ağızda mantar denen mikroplar yerleşir. Bunlar deriden daha derine girmedikleri için zararlı değildir, fakat şiddetli kaşıntı nedeniyle rahatsız eder. Deri soyulur, sulanır ve dökülür: Altından kırmızı deri çıkar. Yeni başladığı zaman hekime başvurulmalı ve ilaç kullanılmalıdır. Uzun sürdüğü ve tedavisiiz kaldığı durumlarda ilaçlar tam etkili olamayabilir ve mantar kalıcı olabilir.

PAMUKÇUK NEDİR?

Pamukçuk küçük çocukların boğaz, dil dudak, damak ve diş etlerinde beyaz iltihaplı lekelerdir. Çocukta kaşıntı yanma ve ağrı yapar. Beslenmesini ve özellikle süt emmesini engeller. İlaçlarla kolaylıkla tedavi olur.

KULAK AĞRISI TEHLİKELİ MİDİR?

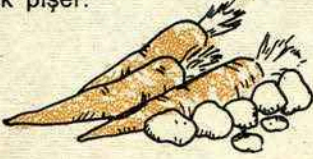
Kulak ağrısı özellikle küçük çocuklarda sıklıkla görülen bir şikâyettir. Şiddetli baş ve kulak ağrısı, ateş ve kulaktan gelen sarı bir akıntı ile birlikte olur. Nedeni üşütme ve kulagin mikrop kapmasıdır. Basit bir hastalık gibi görünürse de tedavi edilmediği durumlarda iltihap kemigi de kemirir ve beyne kadar sızar. Beynin içine giren iltihap birkaç saat içinde çocuğu öldürebilir. Bu yüzden kulak akıntısı ve ağrısı gösteren çocukların hemen hekime gösterilmeleri gereklidir.

● Patates haşlarken suyuna bir kaşık sirke koyunca, patatesleriniz hem daha açık renk hem de daha lezzetli olur.

● Fasulye ve nohut gibi kuru sebzeler pişirirken suyuna bir, iki kahve kaşığı karbonat atarsanız daha çabuk pişer.

● Patates ve navuç gibi kabuklu yiyecekler kabukları soyulmadan haşlanmalı, sonra kabukları soyulmalıdır. Böylece mineral ve vitaminleri suya geçmemiş olur.

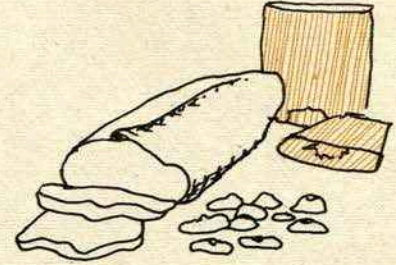
● Yemekler ısıtıldıkça lezzetinden kaybederler. Bunun için yemekleri az miktarda ve sık sık pişirmek doğru olur.

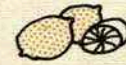
● Hepimiz tavada kızartma yaparken bütün ocağın kirlenmesinden şikayet ederiz. Yağın patlamasını ve etrafa sıçramasını önlemek için, tavaya yağı koymadan önce bir tutam tuz veya un tavaya koyun. Yağ kızdıktan sonra etrafa sıçramayacaktır. Ayrıca kızgın yağın içine atacağınız ıslak yiyecek mad-

delerinin de iyice süzülmesine dikkat etmelisiniz.

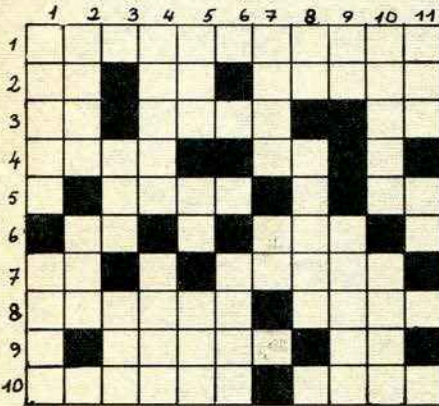
● Bayat ekmek ve kurabiyelerini tazelemek için, bir kesekâğıdına koyun. Kâğıdın üzerine biraz su serpin. Kâğıt ile birlikte ekmek veya kurabiyeleri 10 - 15 dakika sıcak fırında ısıtın. Tazelendiklerini göreceksiniz.

● Ellerinizdeki sebze ve meyve lekelerini çıkarmak için, bir limonla ellerinizi ovunuz.

bulmaca

SOLDAN SAĞA :

- 1) Balkanlarda sosyalist bir ülke.
- 2) Bir renk; İlkel bir silah; Tersî.
- 3) Ege bölgesinde bir kıyı kentimiz.
- 4) Namus; Uykuda görülen; Bir emir.
- 5) Cisimleri görmemize, renkleri ayırtmamıza yarar; Tersî, hayvan evi.
- 6) İki yüzlülük; şehir.
- 7) Bir renk; Çift değil.
- 8) Bir müzik aleti; Milyonlarca insanın

ölümüne, yaralanmasına neden olan, silah tekellerinin aşırı kâr elde etmelerini sağlayan, emperyalizmin körüklediği olay. 8) Zaman birimi; Evrenin veya olayların bir kısmını konu edip deney yolları ile gerçekliğe dayanarak yasalara yükselemeye çalışan bilgi çeşidi. 9) Çok bilmiş; Eski dilde su. 10) İşbirlikçi, tekelci burjuvazinin en kanlı, en gerici diktatörlüğünü savunan, kimse, Tersî, bir ulaşım aracı.

AŞAĞIDAN YUKARIYA :

- 1) Savaşın zıttı; İKD'nin üyesi olduğu uluslararası bir kadın örgütü.
- 2) Bir emir; Dört tarafı suyla kaplı kara parçası.
- 3) İklimin etkisiyle kazanılmayıp, soyaçekim yoluyla geçen karakterlerle başkalarından ayırt edilen insan topluluğu; Bir hayvan.
- 4) Ana romanının yazarı; ardarda doğan iki kardeş (ter-si).
- 5) Bir arabâ parçası; Ter-

si, bir ünlem; Adale. 6) Yalınz. 7) Geçtiğimiz günlerde halkın devrimci hareketi sonucu Şah yönetiminin devrildiği komşu ülke. 8) Bir nota; Acele. 9) Türk malının simgesi; Tersî, taşınmayan mülk. 10) En fazla; Slogan. 11) Mısır'da bir nehir; Bir nota.

BU SAYIDAKİ BULMACANIN ÇÖZÜMÜ :

Soldan Sağa: 1) Bulgaristan, 2) Al, Ok, rımzı, 3) Ra, Ruya, Al, 4) Isık, Nı, 5) Ruya, 6) Ak, Tek, 7) Ud, Savaş, 8) Dakika, 9) Uka- la, Ma, 10) Faşist, nerl, Yukarıdan Aşağıya: 1) Barış, UD Kf, 2) Ulaş, Ada, 3) İrk, Kuş, 4) Gorki, zikl, 5) Akı, Ye, Kas, 6) Salı, 7) İran, Ta, 8) Si, İvedi, 9) Tm, kalıme, 10) Azamı, Şiar, 11) Nil, la.

Kadınların Sesi Dergisi — Sahibi: Beria Onger — Sorumlu Yazışları Müdürü: Berrin Uyar — Adres: Babıali Cad. Tasvire Han, Kat: 2 No: 26 Cağaloğlu - İstanbul — Fiyatı: 5 TL. — Abone Fiyatları: Yurtiçi: 1 yıllık 55 TL., 6 aylık 30 TL., Yurtdışı: 15 DM — Film: Gözlem Baskı - Karaca Ofset — Türkiye Dağıtım: Temel Dağıtım — Posta çeki hesap No: 110906 — Son baskı tarihi: 9-4-1979

Arka kapak: Birnur Günak

bizi özgür yaşatmak
sizlerin elinde

79 ÇOCUK
YILI